

DIN ACTIVITATEA ÎNTÂIULUI PRIMARIAT AL GENERALULUI VICTOR DOMBROVSKI (1938-1940)

Maria Anca Stoenescu

În legislația anului 1938, un loc deosebit l-a ocupat reforma administrativă decretată în luna august¹, prin care se realiza o nouă împărțire teritorială a țării și se fixau drepturile organelor locale de conducere. Legea a înlocuit principiul eligibilității primarilor, prin acela al numirii lor pe o durată de 6 ani. În același timp s-a trecut și la restrângerea atribuțiilor consiliilor comunale, care își puteau exercita dreptul de vot deliberativ numai în cazurile excepționale prevăzute de lege, în rest limitându-se doar la vot consultativ.

În dimineața zilei de 30 septembrie 1938, la orele 11, în Sala de Consiliu a Primăriei Municipiului², s-a desfășurat solemnitatea instalării în funcția supremă de conducere a administrației bucureștene, a generalului de cavalerie Victor Dombrovski. La citirea înaltului Decret Regal de către Ioan Roban, Secretarul General al Primăriei, se aflau prezenți: Armand Călinescu (Ministru de Interne), Alex. Gane (rezident regal al ținutului Bucegi), Iulian Peter (fost Primar-General-delegat al Municipiului), inginerul N. G. Caranfil (Directorul General al Societății Generale de Gaz și Electricitate și al Uzinelor Comunale), Mihail Pictorian

(Primarul-delegat al sectoarelor Verde și Galben), Alex. Negrea (Primarul-delegat al sectorului Albastru), precum și funcționari superiori ai Municipality³.

În ultimele opt luni, conducerea acesteia fusese asigurată de Iulian Peter și Vasile Florescu. La desemnarea în fruntea Primăriei Capitalei, Victor Dombrovski se bucura de o binecunoscută reputație câștigată ca militar și Prefect de Ilfov, numărându-se printre aceia al căror destin s-a conjugat un timp mai îndelungat cu cel al marelui oraș, fapt ce i-a permis ca prin măsurile întreprinse să contribuie la modernizarea metropolei. Încă de la ceremonia depunerii

¹ Monitorul Oficial, partea I, nr. 187/14 august 1938, pp. 3772-3883.

² Sediul Primăriei Municipiului se afla în Str. Nicolae Filipescu nr. 21.

³ Gazeta Municipală, an VII, nr. 342/2 oct. 1938.

jurământului, noul demnitar, condus de exemplele predecesorilor și având la bază Planul-Director de sistematizare decretat la 9 mai 1935, afirma, în expozeul programului său, necesitatea transformării vertiginoase atât a Bucureștilor, cât și a comunelor suburbane. Totodată, reliefa faptul că: „Bucureștii trebuie să fie peste tot și în orice timp curat, specula să înceteze, iar în administrația municipalității să domnească ordinea, disciplina, munca și cinstea”⁴.

Sistematizarea unor piețe, reglementarea unor construcții, rectificarea aliniierilor, dărâmarea de aglomerări insalubre au constituit doar o parte din criteriile coordonatoare ale edililor bucureșteni, în trasarea noului aspect al urbei.

Amenajarea Pieței Palatului Regal a reprezentat o lucrare definitorie a perioadei analizate. Vechea reședință regală parcursese de-a lungul timpului o întreagă odisee⁵, impunându-se ridicarea unei noi construcții, înălțate între 1930–1937, după planurile arhitectului D. Nenciulescu. Monumentalul și elegantul edificiu în stil neo-clasic era „înghesuit” între prăvălii și magazine, hoteluri și locuințe particulare, fiind necesare, pentru degajarea sa, numeroase exproprieri

⁴ Arhivele Statului, Filiala Municipiului București, Fond P.M.B., dosar 8/1938.

⁵ În fosta casă ce a aparținut marelui cărturar, logofătul Dinicu Golescu, ridicată între 1812–1815, „pentru viitorime”, și vândută Statului în anii '30, s-a instalat Sfatul Administrativ. În 1837, aici a locuit Alex. Ghica, care a numit-o „Curte domnească”, iar domnitorii Gh. Bibescu și Barbu Stirbey au folosit-o drept „palat de țeremonie”. În timpul Revoluției de la 1848, a fost sediul Guvernului provizoriu. Tot în această reședință și-a petrecut cei 7 ani de domnie principele Al. I. Cuza. Începând cu 10 mai 1866, odată cu instalarea dinastiei de Hohenzollern-Sigmaringen, și mai ales după proclamarea Regatului (1881), se impunea zidirea unui nou palat. Acesta a fost ridicat între anii 1882–1885, după planurile arhitectului francez Paul Gottereau, iar fosta casă Dinicu Golescu, modificată și transformată în apartamentul particular al Regelui Carol I, a fost unită printr-un salon circular cu noua construcție.

și demolări. Au căzut sub lovituri de târnăcop o serie de case care înglobau „segmente” din viața palpitantă a Capitalei, trăită la Confluența secolelor XIX–XX. Așa au dispărut din peisajul bucureștean casa Wappner, cu vestitul hotel „Imperial” și cafeneaua omonimă⁷, colțul până la hotel „Splendid”⁸, hotel „Metropol”⁹, clădirea Automobil Clubului Român¹⁰ – care reunea elita politică a Capitalei, Banca Danubiana, hanul „Crețulescu”¹¹ și multe alte clădiri.

Totodată, pentru lărgirea pieței și extinderea curții Palatului au fost expropriate, pentru cauză de utilitate publică, numeroase imobile și terenuri aparținând unor societăți și instituții (Banca Națională, Societatea Agricolă-Fonciară, Așezământul Național de Cultură și Binefacere – Ion Stănescu) sau ale unor familii influente (Lahovary, Sturdza, Moscu, Dobriceanu, Melik, G. Assan, I. I. Podgoreanu)¹², precum și o serie de proprietăți ale Regelui Carol al II-lea (din străzile Lutherană, Câmpineanu, Pictor Grigorescu, colț cu Stirbey Vodă)¹³.

Prin aplicarea planului de sistematizare¹⁴, s-a deschis o largă perspectivă atât reședinței regale și bisericii Cretzulescu, cât și viitorului Palat al Ministerului

⁶ La izbucnirea celui de-al doilea război mondial, aripa dinspre strada Stirbey-Vodă era încă „de roșu”. Fiind avariata de bombardamentele germane din 24 august 1944, a fost refăcută după 1950 și adaptată pentru a găzdui Muzeul Național de Artă.

⁷ Construcție ce data din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Hotelul era amplasat în colțul Căii Victoriei cu Str. Imperială; odată cu demolarea sa, cu prilejul extinderii Palatului Regal și a reconfigurării străzii Stirbey-Vodă, dispare și Str. Imperială (uliță unde, în casele lui Iordache Filipescu, între anii 1867–1970, se aflaseră Ministerul de Interne și de Externe, și localul Monitorului Oficial). După eruditul istoric Ștefan Ionescu, sub vechiul hotel Imperial, s-a aflat cafeneaua Imperial, proprietatea inginerului austriac Kübler. Pragul localului – cunoscut sub numele patronului său – a fost trecut de personalități precum M. Eminescu, Al. Vlahuță, Șt. Luchian, C. Jiquide, Șt. O. Iosif, Dim. Anghel, Ilarie Chendi, și mulți alții.

⁸ Hotel „Splendid” a fost construit la începutul secolului XX, pe locul fostului hotel „Orient”, dărâmat în 1897, și al hotelului „Manu”. În timpul celor două războaie mondiale, a fost pus la dispoziția comandaturii germane; grav distrus, în urma bombardamentelor din 24 august 1944, în anii '60, pe acest loc s-au ridicat blocuri de locuințe, având, la parter, spații comerciale.

⁹ Hotel „Metropol”, înființat înainte de 1877, a fost adăpost pentru diplomații și militarii ruși, în timpul Războiului de Independență.

¹⁰ Clădirea A.C.R.-ului era amplasată în fața restaurantului „Cina”. Aici se aflau o sală de spectacole, unde a funcționat, o perioadă, „Teatrul Mic”, sala de cinematograf „Forum”, cafeneaua „Corso”, iar, la etaj, saloanele Automobil-Clubului Român.

¹¹ În a doua jumătate a sec. al XVIII-lea, casele și prăvăliile din jurul bisericii Cretzulescu alcătuiau renumitul han cu același nume. Deteriorat de seismul din 1838, este refăcut în anii 1851–1852, fiind socotit ca unul din cele „10 hanuri de căpetenie”. Planul Borroczyn îl prezintă sub forma unui dreptunghi situat de-a lungul Podului Mogoșoaiei. După primul război mondial, hanul se înfățișa trecătorilor ca o clădire solidă, accesul în curtea sa făcându-se pe sub un turn cu ceas. Fațada dinspre Calea Victoriei era dotată cu magazine elegante în care se vindeau produse de galanterie importate din Occident.

¹² Arhivele Statului, Filiala Municipiului București, Fond P.M.B., Serviciul Secretariat, Dosar nr. 14, 15, 16/1939.

¹³ Arhivele Statului, Filiala Municipiului București, Fond P.M.B., Serviciul Secretariat, Dosar nr. 14/1939.

¹⁴ Conform Legii administrative din august 1938 și a Legii privind organizarea Municipiului București, din 1939, toate modificările aduse Planului de Sistematizare se aplicau prin emiterea unor decrete regale și cu avizul Ministerului de Interne. Din Comisia de Sistematizare, între anii 1938–1940, au făcut parte: Primarul General Victor Dombrowski, arhitecții Petre Antonescu, Duiliu Marcu, Ioan Berindei, Roger Bolomey, Ioan Davidescu, ș.a.

de Interne¹⁵. Făcând un pandant armonios cu palatul Regal, edificiul a fost proiectat tot în stil neo-clasic, de arhitecții Paul Smărăndescu și Eduard Nădejde. Construcția sa, dată în antrepriza inginerului Emil Prager¹⁶, a fost începută în luna octombrie 1938 și finalizată un deceniu mai târziu.

Peisajului urbanistic al Capitalei i s-a adăugat, la sfârșitul anului 1939, o altă impunătoare clădire: noul local al Școlii Superioare de Război, inaugurat la 6 decembrie. Debutul construcției a avut loc în 1937, după planurile arhitectului Duiliu Marcu și s-a bucurat „de un neprețuit concurs al Municipalității”¹⁷.

De asemenea, deschiderea bulevardului Stirbey prelungit cu o esplanadă lată de 70 m, ca și construirea planșoului de la Sf. Elefterie, au constituit contribuția Primăriei la sistematizarea zonei.

Zestrea edilitară a Bucureștilor se va îmbogăți și cu alte însemnate edificii, prin continuarea lucrărilor la Casa Autonomă a Monopolurilor, viitor sediu al Ministerului de Finanțe (1936–1940), și la Ministerul de Externe (1938–1940), opere ale aceluiași reputat arhitect Duiliu Marcu.

¹⁵ Edificiul a fost înălțat pe locul unde se afla centenara clădire proprietate a Zincăi Butculescu-Rioșeanu, care adăpostise vechiul Minister de Interne.

¹⁶ „Gazeta Municipală”, an VII, nr. 342/2 oct. 1938 și nr. 343/9 oct. 1938.

¹⁷ „Gazeta Municipală”, an VIII, nr. 401/9 dec. 1939.

În 1939 este finalizată și clădirea începută în 1912, destinată a adăposti Muzeul de Artă Națională Românească¹⁸ – arhitect Nicolae Ghica-Budești.

O preocupare constantă a municipalității a fost și aceea a lărgirii străzilor și sistematizării unor artere centrale de circulație, fiind modernizate: Calea Victoriei, străzile Smârdan, Doamnei, Eugen Carada, Batiștei, Vasile Conta ș.a. S-a acordat o atenție sporită refacerii pavajelor de pe bulevardele Filantropia, Mărășești, Brătianu, de pe șoselele Grozăvești, Olteniței, Bonaparte, de pe Calea Dudești și Splaiul Unirii, în Piața Senatului ca și în alte puncte ale Bucureștilor.

În istoria Capitalei, „Luna Bucureștilor”¹⁹ constituia pentru Municipalitate o ocazie deosebită de a prezenta locuitorilor metropolei cele mai reprezentative realizări edilitar-urbanistice destinate să transforme Bucureștii într-un oraș „cochet și impunător”. În 1939, aflată la cea de-a V-a ediție, sărbătoarea anuală a administrației bucureștene oferea locuitorilor Capitalei inaugurarea, la 22 mai, a bulevardului Mareșal Constantin Prezan – pavarea, canalizarea și iluminarea importantei artere de legătură între Arcul de Triumf și estul orașului, aceste lucrări făcându-se cu eforturi deosebite și într-un timp record. Tot cu acest prilej, a avut loc și finalizarea amenajării Parcului Național Regele Carol al II-lea, despre care presa vremii relatează: „Parcul Național a așteptat mai bine de 3 decenii realizarea lui definitivă, în limitele lui firești: șoselele Kisseleff și Jianu, B-dul Mareșal Prezan și Lacul Herăstrău asanat”²⁰.

După inaugurarea B-dului Prezan, la 13 iulie 1939, se dădea în folosință o nouă arteră din șos. Kisseleff, cuprinsă între Hipodrom și fântâna Miorița²¹.

Salba de lacuri amenajate: Băneasa, Herăstrău, Floreasca, se completa prin finalizarea lucrărilor de asanare ale lacului Tei, aflat pe firul Colentinei, între fostul hipodrom Floreasca și Palatul Ghica-Tei. Punerea în operă a acestei ample lucrări, între anii 1938–1939, nu ar fi fost posibilă fără deosebita capacitate tehnică a Uzinelor Comunale București. La Expoziția Internațională de la Liège, din 1939, U.C.B. – care reușiseră să-și facă un punct de glorie din tot ce construiseră – li s-a decernat „Medalia de Aur pentru realizarea marilor lucrări hidraulice de pe râuri, a canalelor, barajelor și rezervoarelor” și „Grand Prix” pentru lucrări urbanistice și rurale.

Inițiativa ridicării de locuințe ieftine, demarată după primul război mondial, a continuat într-un ritm mai mult sau mai puțin alert. Astfel, în ziua de 10 noiembrie 1938, bucureștenii au participat la „inaugurarea celor 75 de locuințe noi pentru muncitori, construite în Vatra Luminoasă și la punerea pietrei fundamentale a unui grup de alte 50 de locuințe, de către Casa Construcțiilor”²², cartierul extinzându-se cu timpul și devenind una dintre așezările civilizate ale Capitalei, prin înlocuirea caselor modeste cu prispă și cerdac.

¹⁸ Fost Muzeul de Etnografie și Artă Națională, înființat în 1906.

¹⁹ „Luna Bucureștilor” a fost organizată prima dată în anul 1935, în timpul Primarului General Al. G. Donescu. A se vedea Ionel C. Ioniță, „O «lună» din istoria Bucureștilor”, lucrare editată de Primăria Municipiului București, 1998.

²⁰ „Realitatea ilustrată”, an XII, nr. 643/16 mai 1939.

²¹ „Gazeta Municipală”, an VIII, nr. 381/16 iulie 1939.

²² „Gazeta Municipală”, an VII, nr. 348/13 noiembrie 1938.

Atenția Primăriei s-a îndreptat și spre îmbunătățirea altui sector deficitar al Bucureștilor: alimentarea cu curent electric. Timp de 2 ani, s-a lucrat la refacerea și transformarea Uzinei Filaret, cea mai veche uzină de interes public din Capitală (1908), într-o sursă de energie care să satisfacă cerințele unui oraș care număra aproape 1 milion de locuitori. Prin dotarea sa cu motoare Diesel, furnizate de uzinele Sulzer din Winthertur (Elveția), devenea cea mai mare centrală electrică de acest tip din Europa și una dintre cele mai mari din lume²³.

În același timp, avându-se în vedere scăderea cu fiecare an a rezervelor de lemn de foc, edilii Capitalei au fost preocupați de aducerea gazelor naturale, dar cu toate demersurile întreprinse, situația a rămas aceeași, iar la „Memoriul Primăriei Municipiului București” datat 21 iunie 1939 și adresat Ministerului de Interne, nu s-a dat nici un răspuns²⁴.

O altă problemă rămasă în dezbatere a fost și cea a devierii râului Argeș și a rectificării albiei Dâmboviței, pentru executarea canalului navigabil București – Dunăre, cu un port interior în zona Vitan²⁵. (Cel care încercase să realizeze un astfel de proiect, în anul 1930, fusese inginerul Dimitrie Leonida).

În orașul interbelic, datorită înmulțirii populației, a creșterii numărului de vehicule, precum și a existenței unor străzi înguste, circulația devenise tot mai dificilă. Pentru ameliorarea acestei situații, municipalitatea a trecut la o serie de măsuri: lărgirea, în anumite puncte, a Căii Victoriei, descongestionarea zonei aflate la intersecția străzii Izvor cu Splaiul Independenței, trasarea unei artere de legătură între cartierul Izvor și Gara de Nord prin B-dul Hașdeu.

În aproximativ 50 de puncte ale Capitalei, circulația era îngreunată și de faptul că străzile erau tăiate de liniile interioare de căi ferate, neajunsurile provocate amplificându-se odată cu prelungirea, de către S.T.B., a liniilor de tramvai, până la marginea orașului. Desele lăsări de barieră, care pentru evitarea accidentelor se coborau cu 20 de minute înaintea trecerii trenurilor, perturbau traficul rutier. Pentru înlăturarea acestui neajuns, s-au construit pasaje de nivel „inferioare” sau „superioare”, deplasarea pietonilor și a mijloacelor de transport făcându-se în flux continuu. La 24 decembrie 1938, a fost deschis pasajul inferior din Calea Griviței, realizare meritorie a Primăriei. „Timp de 150 de zile – relate revista „Urbanismul” – s-au mișcat, pe Calea Griviței, 25.000 metri cubi de pământ, s-au turnat 4000 metri cubi de beton armat, pentru executarea pasajului peste care trec 7 linii ferate”²⁶.

La sfârșitul anului 1939, a fost finalizat podul de beton de peste lacul Băneasa, placajul din piatră urmând să fie gata la deschiderea celei de-a VI-a ediții și ultima a Lunii Bucureștilor²⁷.

Primăria s-a preocupat și de creșterea suprafețelor verzi ale orașului. S-au luat măsuri pentru extinderea parcului Vergului, pentru degajarea Grădinei Icoanei de construcțiile din împrejurimi, au fost expropriate fostele fabrici de cărămidă

²³ „Gazeta Municipală”, an IX, nr. 409/4 februarie 19340.

²⁴ „Urbanismul”, an XVII, (IX), nr. 1–2 ian.-febr. 1940.

²⁵ „Gazeta Municipală”, an IX, nr. 427/16 iunie 1940.

²⁶ „Urbanismul”, an XVII (IX), nr. 3–4 martie-aprilie 1940.

²⁷ „Gazeta Municipală”, an VIII, nr. 402/10 decembrie 1939.

Donciu și Bolintineanu, pentru realizarea unei zone verzi în jurul lacului Floreasca.

De asemenea, urma a se trece la asanarea unuia din marile depozite de gunoaie ale orașului, locul numit „Valea Plângerii”, și transformarea lui într-o zonă de agrement, lucrare rămasă numai în stadiul de proiect²⁸.

Municipalitatea și Primarul Victor Dombrovski și-au îndreptat atenția și asupra Muzeului Capitalei, lăcaș de referință în istoria Bucureștilor, înființat în 1921, din inițiativa marelui savant N. Iorga și primarului de-atunci al orașului, dr. Gh. Gheorghian. Dezvoltându-se în timp, odată cu îmbogățirea patrimoniului, în anul 1925, muzeului i s-a atribuit Casa Moruzi, situată pe Calea Victoriei, nr. 117. Primul număr, din 1935, al revistei Muzeului, consemna: „s-au împlinit 3 ani de când, în 24 decembrie 1931, au fost deschise ușile unei cunoscute și vechi clădiri boierești ce adăpostea pe vremuri pe cneazul Dimitrie Negruzi. (...) Casa Moruzi, devenită astăzi Muzeul Municipiului București, a fost deschisă de dl. Dem. I. Dobrescu, fost Primar General, spre a da prilejul marelui public să cunoască pagini de artă, de știință, de glorie și de restriște din trecutul cel mai îndepărtat al melecagurilor pe care artăzi se înalță și se dezvoltă mândra noastră Capitală”²⁹.

După cutremurul din 11 noiembrie 1940, Casa Moruzi, cunoscută de bucureșteni sub numele de „casa cu lanțuri”, fiind prea șubrezită, nu a putut adăposti valoroasele vestigii. În această situație, Municipalitatea a oferit Muzeului, o altă reședință, aflată tot pe Calea Victoriei, la nr. 151 – Casa Cesianu.

După tratativele purtate de Primăria Capitalei și Societatea de Radiodifuziune, s-a ajuns la un acord potrivit căruia Municipalitatea ceda un teren comunal în suprafață de 15.000 m.p., situat pe B-dul Prezan, colț cu str. Maior Soțu (strada nou creată lângă Arcul de Triumf), iar Societatea de Radiodifuziune îi oferea în schimb terenul și imobilul din Calea Victoriei 151, în suprafață de 5037 m.p.³⁰.

La începutul anului 1939, se află în studiu înălțarea Palatului Primăriei Municipiului, autorul proiectului fiind arhitectul Petre Antonescu. Edificiul trebuia amplasat pe terenul de lângă statuia lui Brătianu și pe cel ce trebuia obținut prin exproprierea proprietăților situate pe străzile Batiștei, N. Filipescu

---

²⁸ Conform Planului de sistematizare, această parte sudică a orașului a fost declarată neconstructibilă, în scopul amenajării unui parc; proiectul l-a preocupat pe primarul Dem. I. Dobrescu, care-și începuse achiziționarea unor suprafețe limitrofe proprietății comunale. Prin Decizia din 9 mai 1940, Municipalitatea pune la dispoziția U.C.B.-ului terenul proprietatea sa situat în spatele cimitirului Bellu (cca 34ha), „care este inundabil și insalubru, în scopul asanării lui. Asanarea se va face prin ridicarea nivelului fundului cu depozitări de gunoaie și cu un strat de pământ vegetal și prin amenajarea și plantarea parțială pentru a fi transformat în parc de recreație și sport”. (Arhivele Statului, Filiala Municipiului București, fond P.M.B., serviciul secretariat, dosar nr. 12/1940). Lucrările urmau a fi executate din bugetul U.C.B. până la 1 aprilie 1960. Inițial, U.C.B. ceruse un termen de 25 de ani, dar Victor Dombrovski nu l-a aprobat. La expirarea termenului, parcul trebuia să fie predat Primăriei, fără nici o despăgubire.

²⁹ București – revista Muzeului Municipiului București, nr. 1/1936.

³⁰ Decret-lege nr. 3486, publicat în Monitorul Oficial nr. 228/1 oct. 1939 și Arhivele Statului, Filiala Municipiului București, fond P.M.B., serviciu secretariat, dosar 15–16/1939.

și V. Boierescu. Pe lângă serviciile Primăriei, palatul prevedea și adăpostirea Muzeului Municipal – lucrare nefinisată din cauza lipsei de fonduri bănești și a izbucnirii celui de-al doilea război mondial.

Printre alte probleme înscrise în agenda de lucru a Primăriei se afla și cea a nomenclaturii străzilor, constituindu-se în acest scop o comisie din care, pe lângă Primarul General Victor Dombrovski, ajutorii de primari ai celor 4 sectoare, Nicolae Iorga, Dimitrie Gusti, Al Tzigara Samurçaș, mai făceau parte doi reprezentanți ai Muzeului Municipal – George Fotino și George Florescu.

Spre cinstirea marilor personalități ale istoriei naționale, în Capitală au fost amplasate, în perioada analizată, statuile domnitorului Constantin Brâncoveanu (2 octombrie 1938 – sculptor Oscar Hann), cea a omului politic Ion I. C. Brătianu (27 noiembrie 1938), cele ale regilor Carol I (9 mai 1939) și Ferdinand I (28 septembrie 1940), autorul ultimelor trei fiind vestitul sculptor Ivan Mestrovici.

Privind retrospectiv, întâiul primariat al generalului Victor Dombrovski, se poate afirma că, prin inițiativele și acțiunile întreprinse, prin energia și pasiunea puse în slujba modernizării Capitalei, primarul a făcut dovada unor reale calități, impunându-se ca un edil dotat și harnic, angajat în transformarea orașului de pe malurile Dâmboviței. A fost desărcinat la 7 septembrie 1940. Cel mai în vârstă dintre ajutorii de primar, colonelul Al. Dobrotescu, a fost delegat să gireze conducerea Primăriei, până la numirea titularului. Acesta a fost profesorul de drept administrativ, de la Facultatea de Drept din București, I. G. Vântu.

În august 1944, Victor Dombrovski avea să-și reia activitatea în fruntea Primăriei Capitalei, până în 1948.

SUMMARY

Data Concerning General Victor Dombrovski's First Appointment as Mayor of Bucharest

by Maria Anca Stoenescu

Victor Dombrovski was appointed Mayor of Bucharest on September 30, 1938, intending to modernize the Romanian Capital, to establish order and discipline, honest work and cleanliness.

The paper presents various aspects of his activity, the main achievements of the Bucharest Municipality in the interwar period.